

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Θωμάς Τρικούκης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Σωτήρης Χατζάκης

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
Άννα Σταυρακοπούλου

ΜΕΛΗ
Τζένη Αρσένη
Καίτη Ιμπροχώρη
Άννα Η. Ιωακειμίδου
Γιώργος Σώχος
Γιάννης Χρυσούλης

Το ΚΘΒΕ εποπτεύεται και επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού
Το ΚΘΒΕ είναι μέλος της Ένωσης των Θεάτρων της Ευρώπης

ΟΙ ΣΤΟΧΑΣΤΕΣ ΤΟΥ ΑΟΡΑΤΟΥ
Khalil Gibran - Νίκος Καζαντζάκης

Σκηνοθεσία: Χριστίνα Χατζήβασιλείου
Σύνθεση κειμένων-δραματουργική επεξεργασία: Χριστίνα Χατζήβασιλείου, Μαρία Λαζαρίδου
Σκηνικά-κοστούμια: Αλεξάνδρα Μπουσουλέγκα, Ράνια Υφαντίδου
Φωτισμοί: Μαρία Λαζαρίδου, Κωνσταντίνα Ευαγγέλου
Βοηθός σκηνοθέτη: Μαρία Λαζαρίδου
Οργάνωση παραγωγής: Μαρίλέν Βερσιούρεν

Διανομή (με αλφαβητική σειρά)
Πάνος Αργυριάδης: Khalil Gibran
Εύη Σαρμή: Μάνα, Γαλάτεια Καζαντζάκη, May Ziadah, Ελένη Σαμίου
Χρίστος Στυλιανού: Νίκος Καζαντζάκης
Θάνος Φερετζής: Χρόνος, Σπιτονοικοκυρά, Υστερόγραφο, Ταχυδρόμος... ή Το Αόρατο

Ευχαριστούμε τους: Χασάν Μπαντάουί (επίκουρο καθηγητή μεσαιωνικής ιστορίας αραβοϊσλαμικού κόσμου, Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας ΑΠΘ), Marwa Helmy (υποψήφια δίδακτορα αιγυπτολογίας, Katholieke Universiteit Leuven) και Γιώργο Χατζήβασιλείου (απόφοιτο μεταπτυχιακού προγράμματος φιλοσοφίας ΑΠΘ) για την πολύτιμη βοήθειά τους.

Αντί σημειώματος

Αγαητοί κ.κ. Γκιμπράν και Καζαντζάκη,

Παίρνω το θάρρος να Σας γράψω από κοινού αυτό το γράμμα για να Σας εξομολογηθώ –ενώ το χέρι μου τρέμει ακόμα καθώς αυτές οι σειρές γράφονται– πως, ναι, εγώ είμαι εκείνη που σκάλισα τις επιστολές και ταξίδεψα μέσα στις ζωές Σας, ανασύροντας όλα εκείνα που πιθανόν να θέλετε να ξεχάσετε: τους αδιέξοδους έρωτες, τις δυσκολίες της καθημερινότητας, την πάλη ανάμεσα «στη λάσπη και τα ονείρατα», τη μοναχική πορεία προς το ατελείωτο, μα ήταν ο μόνος τρόπος να Σας ακολουθήσω με ορατά στοιχεία στον μυστικό και αποφατικό δρόμο που διασχίσατε και να Σας συστήσω εκ νέου σε όλους εμάς, μα και μεταξύ Σας, αφού παρά τους σχεδόν παράλληλους βίους δεν είχατε την ευκαιρία να διαπιστώσετε πως οι στοχασμοί Σας συναντιούνται «σαν το μελάνι με το χαρτί».

Παρακαλώ συγχωρήστε εκ των προτέρων πιθανές ανακατασκευές γεγονότων και τυχόν πειραματισμούς, μα πρόκειται για θέατρο, όπως και οι δυο Σας το γνωρίζετε πολύ καλά και μάλιστα για σκηνική απόπειρα που σκοπό έχει να Σας κάνει λίγο περισσότερο ορατούς, Εσάς που το έργο Σας ταυτίστηκε με την ανεύρεση του Αόρατου, Εσάς που η ζωή Σας έμελλε να γίνει οικουμενικός χάρτης πέρα από την Κρήτη και το Λίβανο, πέρα από το σήμερα...

Με ειλικρινή εκτίμηση,

Χριστίνα Χατζήβασιλείου

ΥΓ: Εγώ πάντως θα Σας περιμένω. Αόρατους ή ορατούς.

Υπεύθυνοι παράστασης

Οδηγός σκηνής: Κωνσταντίνα Ματζήρη
Μηχανικός σκηνής: Στέφανος Σαμαρτζίδης
Χειριστής κονσόλας φωτισμού: Βασίλης Αϊβαζίδης
Χειριστής κονσόλας ήχου: Κλεοπάτρα Αδλαντίδου
Φροντιστής: Άννα-Μαρία Βάσιακ
Κατασκευές σκηνικών: Εργαστήρια ΚΘΒΕ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΠΕΡΙΟΔΕΙΩΝ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Βούλα Γεωργιάδου

ΤΜΗΜΑ ΣΚΗΝΩΝ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
Προϊστάμενος: Στέλιος Τζολόπουλος

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ
Μηχανικών σκηνής: Κώστας Παπαλεξανδρίδης
Ηλεκτρολόγων: Τάσος Δηλίδης
Ηχητικών: Γιάννης Αμπατζόγλου
Φροντιστών-κατασκευών φροντιστηριακού υλικού: Νίκος Συμεωνίδης
Σκηνογραφικών εργαστηρίων: Ζαχαρίας Παπαδόπουλος
Βεστιάριου-ενδυτηρίων: Ελένη Τσιληκαρίδου-Καρανικόλα
Ραπτερών: Ζωή Βλάχου
Εργατών σκηνής-οδηγών: Χάρης Πασγαλίδης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΧΩΡΩΝ: Χρήστος Αντωνιάδης,
Ανέστης Καρανιάς, Γιώργος Κασσάρας, Δημήτρης Μητσάνης,
Περικλής Τράιος

Οι Στοχαστές του Αόρατου: Khalil Gibran - Νίκος Καζαντζάκης

Οι συντελεστές της παράστασης

Κάποτε ζούσα
σ’ ένα ξεμοναχεμένο σπιτοκαλύβο,
κοντά σ’ ένα ελληνικό χωριό, ολομόναχος,
και βοσκολογούσα, όπως έλεγε ένας Βυζαντινός ασκητής,
ανέμους· θέλω να πω, έγγραφα στίχους.
Ήταν το σπιτάκι αυτό χωμένο μέσα σ’ ελιές και πεύκα,
κι ανάμεσα από τα κλαριά αγνάντευες, κάτω χαμηλά,
καταγάλανο, απέραντο, το Αιγαίο πέλαγο. Ο Φλώρος
μονάχος, ένας τσοπάνης ξανθογένης, αγαθός, όλο λίγδα,
περνούσε με τα πρόβατά του κάθε πρωί και μου ‘φερνε μίαν
μπουκάλα γάλα, οχτώ αυγά βρασμένα και ψωμί, κι έφευγε.
Μ’ έβλεπε σκυμμένο πάνω στο χαρτί να γράφω, κουνούσε
την κεφαλά του: «Μήσθητί μου, Κύριε, τι τη θες τόσο
αλληλογραφία, αφεντικό; Δε βαριέσαι;»
Και σκούσε στα γέλια.

Από τις επιστολές του Ν. Καζαντζάκη

Chérie,

Άρχισαν πάλι οι μεγάλες χαρές μου να λαβαίνω γράμματά Σου στην ξενιτιά. Να ‘ξερεις πώς δέχτηκα το σημερινό, το πρώτο Σου γράμμα! Τι χαρά, Θε μου! Όλη τη λύπη την εξαφάνισες. Ήμουν ξαπλωμένος σε μια chaise longue, με το πρόσωπο γεμάτο επιδέξιους και κρατούσα μια φούσκα από καουτοούκ γεμάτη λάγο, απάνω στο μέτωπό μου. Γιατί το έκζεμα έφυγε από τα χείλη και το πηγούνι κι ανέβηκε γύρα στα μάτια και το μέτωπο. [...]

Αν ξαφνικά άνοιγες την πόρτα του δωματίου μου και μ’ έβλεπες, πολύ θα με συμπαθούσες. Είμαι ξαπλωμένος στο κρεβάτι, το πρόσωπο τυλιγμένο με κουπρέες που τις αλλάζω κάθε μισή ώρα. [...] Δεν μπορώ να φάω, μήτε να βγώ έξω. Μα όλα αυτά τα ανέχομαι με ησυχία και υπομονή. Δεν νευριάζω, αν και πολύ σχαινομαι τις αρρώστιες.

Το γράμμα τούτο θα Σου το στείλω μόνο όταν γίνω εντελώς καλά, για να μην ανησυχείς. Αυτό μόνο λυποίμαι: έχασα μιαν ευκαιρία να με δεις άρρωστο και να μαντέψω στο βλέμμα Σου και στη φροντίδα Σου πως μ’ αγαπάς λίγο. Στα μάτια μου την ώρα τούτη προβαίνει une larme bête. Ίσως γιατί είμαι άρρωστος· ίσως γιατί Σ’ αγαπώ πολύ. [...]

Εδώ κανέναν δεν με νοιάζεται, μόνος μου κάνω (με τι αδεξιοτήτα, φαντάζεσαι!) τους επιδέξιους, μόνος μου σηκώνομαι μέρα-νύχτα και ανανεώνω τις αλοιφές κτλ. Μα δεν νευριάζω. [...]

Και πάλι λέω: τι ανιαρή η συντροφιά η δική μου, και πώς μπορεί η Γαλάτεια ν’ αναπνέει κοντά μου; Θα κοιτάζει πάντα κατά την Αθήνα, προς τις γνωστές συνήθειες, θα νευριάζει, η ζωή μας θα γίνεται αβίασταχτη και τέλος θα φύγει και θ’ αρχίσει πάλι η αγάπη, το ενδιαφέρον από μακριά. [...] Τι να κάμω; Να σου πω πως είμαι άρρωστος, τι θα καταλάβω; Θα ‘ρθεις, θα πονέσεις μαζί μου, θα με περιποιηθείς κι άμα γιάνω θ’ αρχίσει η ιστορία. [...]

Σε κούρασα, chérie, μα η πίκρα μου είναι αβίασταχτη. Γράφε μου. Πού να Σου στέλνω τα γράμματα; [...] Γράφε μου.
N.

Αποσπάσματα από επιστολές του Ν. Καζαντζάκη προς τη Γαλάτεια: α. «IX, Wien, Alsestr. 26, 7 Juni», β. «25/5/1921», γ. «3 Juli». στο: Νίκος Καζαντζάκης, Επιστολές προς τη Γαλάτεια, Δίφρος, Αθήνα 1993. (σσ. 25, 23-24, 25-26, 45-46).

Από τις επιστολές του Kh. Gibran

Αγαπητή Μαίη,

Δεν έχω ανάγκη ούτε από γιατρούς, ούτε από τα γιατρικά τους, ούτε από ανάπαυση, ούτε από σιγή. Χρειάζομαι απελπιστικά κάποιον που θα με ανακουφίσει ελαφραίνοντας το φορτίο μου. Έχω ανάγκη από ένα πνευματικό γιατρικό – ένα χέρι που θα βοηθήσει το πνεύμα μου ν’ ανακουφιστεί. Έχω ανάγκη από ένα δυνατό άνεμο για να ρίξει τους καρπούς μου και τα φύλλα μου.

Είμαι, Μαίη, ένα μικρό ηφαίστειο που έκλεισαν τον κρατήρα του. Αν μπορούσα σήμερα να γράψω κάτι μεγάλο και ωραίο, θα γιατρευόμουν. Αν μπορούσα να φωνάξω, θα ξανάβρισκα την υγεία μου. Ίσως να μου πεις «Πατί δε γράφεις για να γιατρευτείς; Και γιατί δε φωνάζεις για να ξαναβρείς την υγεία σου;» Κι η απάντησή μου είναι: Δεν ξέρω. Είμαι ανίκανος να φωνάξω, κι αυτή ακριβώς είναι η αρρώστια μου. Είναι πνευματική αρρώστια που τα συμπτώματά της εμφανίστηκαν στο κορμί μου... Ίσως πάλι να ρωτήσεις, «Τότε τι κάνεις γι’ αυτήν την αρρώστια, και πόσο καιρό θα μείνεις σ’ αυτήν την κατάσταση;» Και σου λέω ότι θα γιατρευτώ και θα τραγουδήσω το τραγούδι μου και θα ξεκουραστώ αργότερα, και θα φωνάξω με δυνατή φωνή που θα βγαίνει από τα βάθη της σιωπής μου. Σε παρακαλώ, για τ’ όνομα του Θεού, μη μου πεις «Τραγουδίσες πολύ, κι αυτά που έχεις ήδη τραγουδήσει, είναι πολύ ωραία». Μη μου αναφέρεις τα περασμένα μου έργα, γιατί η ανάμνησή τους με κάνει να υποφέρω, κι οι κοινοτοπίες τους κάνουν το αίμα μου να βράζει κι η ξηρότητά τους κάνει την καρδιά μου να διψάει και η αδυναμία τους μ’ ενοχλεί χίλιες φορές τη μέρα. Γιατί έγραψα όλα αυτά τα άρθρα και τα διηγήματα; Γεννήθηκα για να ζήσω και να γράψω ένα βιβλίο –μόνο ένα μικρό βιβλίο– γεννήθηκα για να ζήσω και να υποφέρω και να πω μια ζωντανή και φτερωμένη λέξη, και δε μπορώ να μείνω σιωπηλός μέχρι να πει η Ζωή τη λέξη εκείνη με τα χείλη μου. Δε μπόρεσα να το κάνω αυτό γιατί ήμουν αλύαρος. Είναι κρίμα κι έχω μετανιώσει, γιατί οι φλυαρίες μου εξασθένησαν τη δύναμή μου. Κι όταν ήμουν έτοιμος να προφέρω το πρώτο γράμμα της λέξης μου, βρέθηκα πεσμένος ανάσκελα με μια πέτρα μέσα στο στόμα μου... Ωστόσο, η λέξη μου βρίσκεται ακόμα στην καρδιά μου, κι είναι ζωντανή και φτερωμένη λέξη που πρέπει να πω για να αφαιρέσω με την αρμονία της τις αμαρτίες που δημιούργησε η φλυαρία μου.
Η δάδα πρέπει να λάμψει.
Gibran

1. Σκηνοθεσία-σύνθεση κειμένων-δραματουργική επεξεργασία: Χριστίνα Χατζήβασιλείου
2. Σύνθεση κειμένων-δραματουργική επεξεργασία-φωτισμοί-βοηθός σκηνοθέτη: Μαρία Λαζαρίδου
3. Σκηνικά-κοστούμια: Αλεξάνδρα Μπουσουλέγκα
4. Σκηνικά-κοστούμια: Ράνια Υφαντίδου
5. Φωτισμοί: Κωνσταντίνα Ευαγγέλου

ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΣΙΓΗ

Σκηνοθεσία: Γιάννης Παρασκευόπουλος
Σκηνικά-κοστούμια: Σοφία Παπαδοπούλου
Μουσικό περιβάλλον: Γιώργος Στεφάνου
Φωτισμοί: Στράτος Κουτράκης
Βοηθός σκηνοθέτη: Εύα Κουμανδράκη
Οργάνωση παραγωγής: Μαρλέν Βεροσιούρεν

Παίζουν: Πάνος Αργυριάδης, Μομώ Βλάχου, Ελένη Θυμιοπούλου, Χάρης Πεχλιβανίδης, Χρίστος Στυλιανού, Άννα Σωτηρούδη, Γιάννης Τσιακμάκης, Κωνσταντίνος Χατζήσάββας

Σημείωμα σκηνοθέτη

«Εισ το φως της ημέρας, λόγος και σιωπή»

Στην πρώτη σκηνική εκδοχή της παράστασης «Λόγος και σιγή» την περασμένη άνοιξη, εξερενήσαμε τα πρόσωπα του αραβικού κόσμου μέσα στο ποιητικό καθαφικό σύμπαν. Στην ανάγκη μας να εντοπίσουμε τις αναλογίες που έχει με το σήμερα, κάναμε κάποιες συνδέσεις με αυτό που τότε ήταν οργανική ανάγκη όλων μας: να μιλήσουμε, να αντιδράσουμε ή να σιωπήσουμε και να περιμένουμε. Ο λόγος του Καβάφη, πιο επίκαιρος από ποτέ, στάθηκε αποκαλυπτικά οδηγός μας. «Λαλήσωμεν λαλήσωμεν – σιγή δεν μας αρμόζει...».

Σήμερα όμως η πραγματικότητα διαφοροποιήθηκε. Αναπολώντας από άλλη απόσταση πια ένα πιο εύπορο παρελθόν, αναλογιζόμαστε αν ποτέ είχαμε πραγματικά την ευκαιρία να γίνουμε πλούσιοι. Ο Καβάφης λοιπόν δημιουργεί ένα υπέροχο περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύσσεται η αγωνία του ανθρώπου να γίνει πλούσιος. Η Αλεξάνδρεια στην απόλυτη ακμή της, οι άνθρωποι που απολαμβάνουν τις απολαύσεις μιας οικονομικά άνετα ζωής και μέσα σε όλο αυτό το θερμό περιβάλλον έρχεται, ξαφνικά, ένα φάντασμα να αναστατώνει τη ζωή του κεντρικού ήρωα. Ένα φάντασμα που, παραδόξως, εμφανίζεται κάτω από τον ανελήτο αυγουσιτιάτικο Αλεξανδρινό ήλιο, εις το φως της ημέρας.

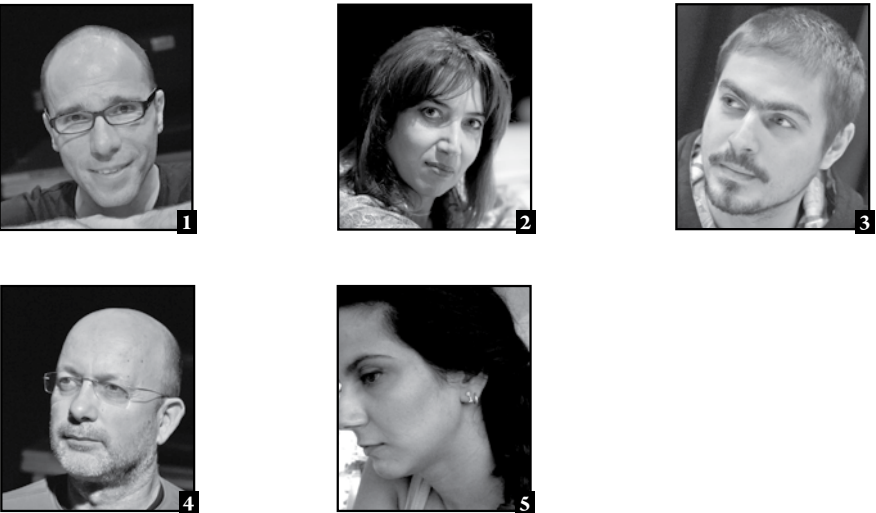
Ένα πεζό Καθαφικό κείμενο, σχετικά άγνωστο τους περισσότερους, το «Εισ το φως της ημέρας» γίνεται το υλικό της παράστασης στη δεύτερη αυτή εκδοχή. Ένα κείμενο πυκνό, με γλαφυρούς χαρακτήρες που κρύβει μέσα του έντονη θεατρικότητα και χιούμορ. Κυρίως όμως, εντυπωσιάζει ο τρόπος που διαχειρίζεται ο δημιουργός του την αγωνία του άνθρωπου μπροστά στο θαύμα της ζωής και που εκφράζεται μέσα από την απόλυτη σιωπή.

Γιάννης Παρασκευόπουλος

Λόγος και Σιγή

Οι συντελεστές της παράστασης

- 1. Σκηνοθεσία: Γιάννης Παρασκευόπουλος
- 2. Σκηνικά-κοστούμια: Σοφία Παπαδοπούλου
- 3. Μουσικό περιβάλλον: Γιώργος Στεφάνου
- 4. Φωτισμοί: Στράτος Κουτράκης
- 5. Βοηθός σκηνοθέτη: Εύα Κουμανδράκη

Για να είναι κανείς σε θέση να αποκαλέσει ορισμένα γεγονότα «υπερφυσικά», θα πρέπει να έχει ήδη τη συνείδηση ότι υπάρχει μια φυσική τάξη πραγμάτων, με άλλα λόγια ότι τα φαινόμενα του σύμπαντος αλληλοσυνδέονται εσωτερικά πάνω σε κάποιες αναγκαίες σχέσεις που καλούνται νόμοι. Άρα η ιδέα του υπερφυσικού όπως την καταλαβαίνουμε σήμερα «είναι πρόσφατη».

Emile Durkheim, «The Elementary Forms of Religious Life», The Free Press, Λονδίνο-Τορόντο-Νέα Υόρκη-Σίδνεϊ 1995, σ. 24. Μετάφραση: Μαρία Αθανασοπούλου.

«Εισ το φως της ημέρας»: ένα αφήγημα μυστηρίου

Το «Εισ το φως της ημέρας», γραμμένο πολύ πιθανώς τον χειμώνα 1895-96, αποτελεί μια από τις λίγες απόπειρες του Καβάφη να γράψει σε πεζό: δεν είναι τυχαίο ότι στην ίδια περίπου περίοδο ανήκουν και άλλα μικρά λογοτεχνικά πεζά, ήδη δημοσιευμένα. [...]

Η αφήγηση τραβάει την προσοχή των φίλων (και μαζί του αναγνώστη) και τους αφήνει τελικά μετέωρους, χωρίς να έχουν στοιχεία για να κρίνουν αν αυτά που τους διηγήθηκαν είναι αλήθεια ή όχι, χωρίς να ξέρουν αν πρέπει ή όχι να πιστέψουν στο υπερφυσικό. Ο Καβάφης κατορθώνει να δημιουργήσει αυτό που ο Tz. Todorov ονομάζει «κλίμα του φανταστικού» ("effet fantastique")· το διήγημα συμμορφώνεται πλήρως στους νόμους της φανταστικής διηγηματογραφίας, όπως έχει περιγράψει ο Todorov.

Μιχάλης Πιερής (φιλολογ. επιμ.), στο: Κ.Π. Καβάφης, *Τα πεζά* (1882;-1931), Ίκαρος Εκδοτική Εταιρία, Αθήνα 2003, σ. 370.

Στο ανέκδοτο αφήγημα μυστηρίου του Κ.Π. Καβάφη «Εισ το φως της ημέρας» (1896), μια συνηθισμένη κουβέντα ανάμεσα σε φίλους με θέμα το χρήμα σύντομα τρέπεται στην αφήγηση ενός εξαιρετικά ασυνήθιστου περιστατικού που είχε συμβεί δέκα χρόνια πριν, την πραγματική φύση του οποίου οι ενδοκειμενικοί ακροατές, και μαζί τους οι αναγνώστες, αδυνατούν να προσδιορίσουν με ακρίβεια. Πρόκειται για την ανεξήγητη «εμφάνιση» σε ένα από τα μέλη της παρέας, τον Αλέξανδρο, ενός άνδρα «μετρίου αναστήματος, έως 40 ετών», με «μαύρα ρούχα αρκετά παλαιά και ψάθινο καπέλο», ο οποίος του ζητά να ανασύρει «από το μέρος της Στήλης του Πομπηίου» έναν κρυμμένο θησαυρό από χρυσά νομίσματα και «μαλαγιατένια κοινά γεμάτα από διαμάντια, μαργαριτάρια και [...] σαπφείρους» – από τον οποίο ο μεν αφηγητής θα γινόταν εκατομμυριούχος, ενώ το «φάσμα» θα αποκόμιζε μόνο ένα σιδερένιο κοντί. Η αφήγηση της ιστορίας δομείται γύρω από τις τρεις εμφανίσεις του «αλλόκοτου» πλάσματος, που προχωρούν και κλιμακώνονται ως προς τον βαθμό του παράδοξου που περιέχουν.

Μαρία Αθανασοπούλου, «Κ.Π. Καβάφη, "Εισ το φως της ημέρας" (1896): το υπερφυσικό ως εκδήλωση του νεωτερικού», *Νέα Εστία*, τόμος 154, τεύχος 1761, Νοέμβριος 2003, σ. 652.

Κ. Π. Καβάφη «Εισ το φως της ημέρας»

Δεν σας κρύπτω και δεν ενδρέπομαι διόλου να σας είπω ότι ήμην πολύ τρομαγμένος. Εφοβόμην να κλείσω τα μάτια μου μη τυχόν κοιμηθώ και πάλιν, και επανίδω τον φανταστικόν επισκέπτην μου. [...]

Είναι αληθές ότι είχαν ιδει δις το αυτό όνειρον. Αλλά τι με τούτο; Και πρώτον ήτο βέβαιον ότι το είδα δις; Μήπως ονειρεύτην ότι είχαν ιδει προηγουμένως τον αυτόν άνθρωπον; [...]

Ητοιμαζόμην να επιστρέψω επί των βημάτων μου και να πορευθώ προς την Οδόν του Καφενείου Παραδείσου, ότε αίφνης η ιδέα ότι ήμην εις την Μικράν Πλατείαν με εφάνη αλλόκοτος. Ερώτησα τον εαυτόν μου διατί και ενθυμήθην το όνειρόν μου. "Εδώ είναι όπου ο περίφημος κάτοχος του θησαυρού με έδωκε συνάντησιν", είπα καθ' εμαυτόν και εμειδίασα, μηχανικώς δε έστρεψα την κεφαλήν προς το μέρος όπου ήσαν μερικά σιδεράδικα.

Φρίκη! Εκεί ήτο έν μικρόν καφενείον και εκεί εκάθητο. [...] Η ιδέα ότι ήτο 'μέρα μεσημέρι, ότι περνούσαν άνθρωποι αδιάφοροι νομίζοντες ότι τίποτε έκτακτον δεν συνέβαινε, και ότι εγώ, μόνος εγώ, εγνώριζον ότι συμβαίνει το φρικτώτερον πράγμα, ότι εκάθητο εκεί έν φάντασμα, τίς οίδε ποίας δυνάμεις έχον και από ποίαν σφαίραν του αγνώστου ερχόμενον -από ποίαν Κόλασιν, από ποίον Έρεβος- με παρέλνε και ήρχισα να τρέμω. Το φάντασμα δεν εσήκωνε το βλέμμα από επάνω μου. Τότε με εκυριεύσεν ο τρόμος μη τύχει και σηκωθεί και με πλησιάσει -μη τύχει και με ομιλήσει- μη τύχει και με πάρει μαζί του, και κατ' αυτού ποία δύναμη ανθρωπίνη θα ήδυνάτο να με βοηθήση!

Κ.Π. Καβάφης, *Τα πεζά* (1882;-1931), φιλολογ. επιμ. Μιχάλης Πιερής, Ίκαρος Εκδοτική Εταιρία, Αθήνα 2003.